

Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu „Statistikaameti 2026.–2030. aastal tehtavate statistikatööde loetelu“

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu „Statistikaameti 2026.–2030. aastal tehtavate statistikatööde loetelu“ sätestab, milliseid statistikatöid Statistikaamet teeb aastatel 2026–2030. Statistikatööd on esitatud statistikavaldkondadena. Detailne informatsioon Euroopa Liidu (EL) õigusaktide kohta on kättesaadav Euroopa Liidu õigusaktide andmebaasis.

Riikliku statistika programmi peamine eesmärk on näidata, kuidas statistika peegeldab ühiskonna olukorda ja selles toimuvaid muutusi, pakkudes usaldusväärset teavet rahvastiku, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja keskkonna arengu kohta. Programmi lähtekohaks on erinevate poliitikavaldkondade vajadus kvaliteetse ja ajakohase teabe järele, mis toetab tõenduspõhist poliitikakujundamist ja elluviimist. Selleks, et oleks võimalik toota statistikat, mis on vajalik nii Euroopa Liidu kui ka riiklike eesmärkide seireks ja hindamiseks, peab poliitikavaldkonna eest vastutav ministeerium koostöös Rahandusministeeriumiga tagama, et Statistikaamet oleks näitajate aluseks olevate meetodikate väljatöötamiseks ja statistika tootmiseks vajalike tehnoloogiliste arenduste tegemiseks õigel ajal kaasatud ning andmete kvaliteetseks ja jätkusuutlikuks tootmiseks on piisavad ressursid olemas.

Statistikaameti programmi eelarve on 2026. a aastal 14,5 mln eurot, järgnevatel aastatel aga enam kui 10 protsenti sellest madalam (12,9 mln eurot). Nii 2026. aasta madalam eelarve võrreldes 2025. aastaga kui ka sellele järgnevatel aastatel eelarvelangus on tingitud peamiselt avaliku sektori eelarvekärbetest. 2026. a eelarvesse on planeeritud ka andmepõhise aruandluse rahastus (pisut üle 1 mln euro), mida sellest järgnevatel aastatel eelarve ei sisalda. Programmi kogumaksumus järgmisel viieaastasel programiperioodil on ligi 66,3 mln eurot.

Statistikaamet on parema avaliku hüve pakkumise ning kliendikesksuse suurendamise eesmärgil üle minemas teenuspõhisele juhtimisele. Seoses sellega muutis Statistikaamet juba alates 2025. aastast statistikaprogrammi ülesehitust, koondades statistikatööd 18 valdkonda. Seoses valitsussektori kärbetega on toimunud muutuseid ka avaldatavate väljundnäitajate koosseisus. Amet peab optimeerima nii ressursimahukat kui halduskoormust tekitavat andmekogumist kui hindama koos poliitikakujundajatega nende näitajate vajalikkust, mille avaldamine ei ole Euroopa Liidu statistika-määrustest tulenevalt kohustuslik. Selliseid näitajaid saab Statistikaamet edaspidi avaldada vajadusel tellimustööna. 2026. aastal avaldab Statistikaamet vähemalt 41 põhistatistika näitajat vähem kui 2025. aastal ja see arv tõenäoliselt kasvab.

Eelnõu koostajad on Statistikaameti peadirektori asetäitja andmeteenuste alal Kaido Paabus (kaido.paabus@stat.ee, tel 625 9199), partnerlussuhete juht Jaana Tael (jaana.tael@stat.ee, tel 625 9336) ja finantsjuht Ave Sepik (ave.sepik@stat.ee, tel 625 9342), Rahandusministeeriumis on eelnõu ette valmistanud riigihalduse osakonna riigivalitsemise valdkonna juht Ott Karulin (ott.karulin@fin.ee, tel 5877 2554).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Statistikatööde loetelu kinnitamise aluseks on riikliku statistika seadus (RStS). RStS-i § 4 ja 17 järgi kinnitab Vabariigi Valitsus igal aastal järgmiseks viieks aastaks Statistikaameti tehtavate rahvastiku-, sotsiaal-, majandus- ja keskkonnastatistikatööde loetelu, mis lähtub riigisisestest strateegilistest arengudokumentidest ja rahvusvahelisest statistikavajadusest.

RStS §16 lg 2 järgi on Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks esitatavas loetelus statistikatöö kohta järgmised andmed: nimetus, õiguslik alus, väljundnäitajad, sagedus, periood või moment, eeldatav maksumus ja teave kavandatavate meetodikamuudatuste kohta.

Statistikatööd liigitatakse õigusakti lisas põhistatistika valdkondadeks. Need on statistikatööd, mida tehakse igal aastal ja samas mahus (regulaarne statistika), kindla sagedusega (tsükliline statistika) ning statistikatööd, mida tehakse ainult üks kord või mille tegemise sagedus ei ole teada (ebaregulaarne statistika).

Põhistatistika omakorda jaguneb keskkonna, majanduse, rahvastiku, sotsiaalelu ja eri valdkondade statistikaks. Põhistatistika väljundnäitajate põhiosa avaldatakse statistika andmebaasis ka järgmistel aastatel aegridadena sama struktuuriga. Ebaregulaarsete ja mõnel juhul ka tsükliliste statistikatoode kohta ei ole võimalik teavet esitada, sest näitajate väljatöötamine on osa ettevalmistustööst ning nende koosseis ei ole enne andmete analüüsi teada. Väljundnäitajad seisuga 30.06.2025 on esitatud eelnõu seletuskirja lisas, viimane seis on alati kättesaadav Statistikaameti andmebaasis.

Lisaks statistikatoode loetelus esitatud riiklikule statistikale (programmilistele statistikatoodele) teeb Statistikaamet programmivälise riikliku statistikana ka tellimustöid. Statistikatoode loetelus ega seletuskirjas tellimustööna tehtavaid statistikatoodeid ei kajastata. Tellimustööd tehakse vastavalt riikliku statistika seaduse §20 ja sõlmitud lepingutele.

Statistikaameti muid tegevusvaldkondi nagu eksperimentaalstatistika, andmehaldusega ning andmeajamisega seotud tegevusi ega nende kulusid statistikaprogramm ei sisalda, kuna eksperimentaalstatistika ja andmehalduse tegevusi rahastatakse programmiväliselt (tellimustöödena ning andmehaldust kuni 2026. a märtsi lõpuni EL taastekavast). Sel põhjusel ei ole programmi maksumus võrdne ameti eelarvega. Statistiliste registritega seonduvad kulud arvestab Statistikaamet põhistatistikatoode koosseisu, kuna need registrid on hädavajalikud riikliku statistika tegemiseks.

Maksumuse muudatustest 2026. aastal võrreldes 2025. aasta loeteluga annab infot tabel 1.

Tabel 1. Statistikatoode arv ja eeldatav maksumus

Statistikatöö liik	2025		2026	
	Maksumus, tuhat eurot	Arv	Maksumus, tuhat eurot	Arv
Keskkond	952	1	916	1
Majandus	9 448	11	9092	11
Rahvastik	459	1	442	1
Sotsiaalelu	4 138	4	3985	4
Eri valdkondade statistika	88	1	85	1
Kokku	15 085	18	14520	18

2026. aasta programmi maksumus on võrreldes 2025. aastaga väiksem seoses üldiste eelarvekärbetega avalikus sektoris.

Statistikatoodeid tehakse Eesti ühiskonna iseloomustamiseks, kuid enamus neist on nõutud ka Euroopa Liidu ülese võrdluse jaoks. Seega on meetoodika rahvusvaheliseks ühtlustamiseks enamiku tööde aluseks Euroopa Liidu õigusakt. Mõnesid statistikatoodeid, näiteks Euroopa Liidus ühtlustamata valdkondades (kultuur) või Eesti strateegiliste eesmärkide seire eesmärgil, teeb Statistikaamet ka vaid siseriikliku tellimuse alusel.

Piirkondlik statistika on jagatud põhistatistika valdkondade vahel, kuna sisuliselt tehakse seda valdkondlike meetoodikate alusel.

2.1. Põhistatistika

2026. aastal on programmilised tööd sarnaselt eelneva aastaga koondatud 18 valdkonda, mis muuhulgas toetab Statistikaametis teenusepõhise juhtimise rakendamist. Allpool on keskendutud lähiaastate peamistele valdkondlikele muudatustele ja arendustele ning kirjeldatud tsüklilisi

statistikatöid, millel on potentsiaalne oluline mõju statistika programmile ja Statistikaameti eelarvele alates 2026. aastast.

2.1.1. Keskkond

Keskkonnastatistikas on varasemad statistikatööd koondunud üheks statistikatööks eeldatava maksumusega 916 tuhat eurot.

Perioodil 2024–2027 tehakse keskkonnastatistika valdkonnas suuri metoodikamuudatusi. Nimelt muudetakse Euroopa Liidus kohustuslikuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 691/2011 alusel tehtavad uued statistikatööd ökosüsteemide, metsanduse ning keskkonna siirete ja subsiidiumide arvepidamise koostamiseks. 2026. aastal lisatakse statistikaprogrammi esmakordselt avaldatav ökosüsteemide arvepidamise statistika. Aastatel 2025 ja 2026 lisanduvad uued näitajad ka kliimainvesteeringute statistikasse. Nimetatud statistikatöid tehakse hetkel Eurostati toetusest, kuid pikas plaanis vajavad need riigieelarvelist rahastust ligikaudu 250 000 eurot aastas.

Alates 2026. a avaldatakse keskkonna rahalised arvepidamised uue keskkonnavaldkondade klassifikaatori ([CEP](#)) alusel. CEP-i näol on tegemist ÜRO eestvedamisel väljatöötatud üleilmse klassifikaatoriga, millesse on lisatud uued keskkonnavaldkonnad ning mis võimaldab vaadelda poliitika kujundamise jaoks vajalikke näitajaid nii ülistatult kui detailsetl (sõltuvalt klassifikaatori tasemest). EL-is on kohustuslik rakendamine klassifikaatori esimesel ja teisel tasemel.

Alates 2026. aastast lõpetatakse kolme keskkonnastatistika näitaja avaldamine, mis ei ole enam EL-i regulatsioonidest tulenevalt kohustuslikud. Need on näitajad, mis kajastasid ettevõtete keskkonnakaitsega seotud tulusid (sh spetsialiseerunud ja mittespetsialiseerunud ettevõtete tulu ning kõrvalsaaduste müük).

Üle-aastase tsükliga avaldatav jäätmetestatistika kogutakse ja avaldatakse samuti 2026. aastal.

2.1.2. Majandus

Majandusvaldkonnas tehakse kokku 11 statistikatööd eeldatava maksumusega ligi 9,1 mln eurot.

Transpordistatistika

2026. aastal viib Statistikaamet transpordistatistika valdkonnas statistikatöö tõhustamiseks ja halduskoormuse vähendamiseks ellu mitmeid muudatusi, mis tulenevad põhjalikust andmekogumise ja -kasutuse kaardistusest.

Maanteekaubavedude statistikas lõpetab Statistikaamet veose liigi ning sõidukikombinatsiooni telgede arvu statistika, kuna need on Eurostati andmestikus vabatahtlikud näitajad. Eesti andmekasutajate puudumisel ei avalda amet ka vastavaid uuringu kvaliteedinäitajaid. Eurostati rahastusel teeb Statistikaamet 2025. a tööd selleks, et veelgi vähendada andmeesitajate halduskoormust ning transpordistatistika andmeid osaliselt koguda e-veoselehtedelt vastavat teenust pakkuvate ettevõtete kaudu.

Raudteetranspordis lõpetatakse transiidi andmete kogumine ja avaldamine. Esineb transiidi definitsiooni erinevus Eurostatiga võrreldes, kasutajate puudumisel ei ole vajadust kohaliku transiidimõiste alusel andmeid avaldada. Raudteel sõitjate ja kaubaveo statistika avaldamissagedust muudetakse – senise igakuise avaldamise asemel hakatakse seda edaspidi avaldama kord kvartalis.

Liiklusõnnetuste statistika kogumine ja avaldamine lõpetatakse, kuivõrd sama teeb mõnevõrra detailsemal tasemel Transpordiamet ning avaldab andmeid oma veebilehel.

Alates 2026. aastast lõpetatakse transporditaristu statistika avaldamine andmetarbijate puudumisel. Vajadusel leitakse alternatiivne kanal üksikute vajalike näitajate edastamiseks keskkonnastatistikasse. Raudteetaristut puudutavad andmed edastatakse edaspidi otse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

Registreeritud liiklusvahendite puhul lõpetab Statistikaamet andmetarbijate puudumisel andmekogumise teatud sõidukitüüpide osas. Lisaks ei avalda amet edaspidi laevaregistrisse kantud merelaevade, liiklusregistris arvel olevate ja esmaregistreeritud liikurmasinate ja traktorhaagiste ning registreeritud õhusõidukite statistikat liigi järgi.

Veetranspordi statistikas ei avaldata seoses konfidentsiaalsusküsimustega senisel kujul statistikat, mis kajastab rahvusvahelist reisiliiklust sadamate kaudu ning sadamate klassifikatsiooni järgi ei avaldata enam põhisadamate kaudu käivat kaubavedude statistikat. Metoodilised muudatused puudutavad ka kaubagrupi järgi klassifitseeritavat kaubavedude statistikat, kus senise nelja muutuja asemel avaldatakse edaspidi kaht ning vähendatakse valimit. Kaupade lastimise ja lossimise andmeid avaldab amet edaspidi igakuise asemel kvartaalselt. Statistikaamet lõpetab sõitjateveo statistika merel ning sõidukite veo statistika sadamate kaudu, senised andmetarbijad on suunatud alternatiivsete andmeallikate juurde. Eurostati rahastuse toel parendatakse mitmeid seniseid andmehõive süsteeme, et andmeesituskooormust veegi vähendada.

Transpordi üldandmete statistikat avaldatakse Statistikaameti asemel muudes allikates või sel puuduvad tarbijad, mistõttu arvatakse see statistika programmist välja. Sellise statistika hulka kuuluvad veondusettevõtete sõitjatevedu ja sõitjakäivet, kaubavedu ja kaubakäivet kajastav statistika ning trammide ja trollide statistika. Amet lõpetab ka bussiveo statistika riikliku statistika koosseisus avaldamise, viimase puhul on ametil võimalik andmeid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile tellimustööna pakkuda.

Põllumajandusstatistika

Alates 2025. a rakendatakse Euroopa Liidu määrust 2022/2379, millega seoses muutuvad olemasolevad ja lisanduvad uued statistilised näitajad, mis kajastavad nt põllumajanduskultuure ja piimatooteid.

2026. a jätkab Statistikaamet 2025. aastal alustatud e-põlluraamatu andmete kasutamist taimekasvatuse statistika tegemiseks ja kogub taimekasvatuse andmeid ainult e-põlluraamatuga katmata üksustelt. E-põlluraamatut täitvatele üksustele taimekasvatuse küsimustikku enam ei saadeta.

2026. a kogub amet andmeid tsüklilise põllumajanduse struktuuriuuringu jaoks vastavalt EL raammäärusele 2018/1091 ja rakendusmäärusele 2024/2914.

Teaduse ja tehnoloogia valdkonna statistika

Teadus-arendustegevuse osas on tarbijatega läbirääkimised käimas ja alates 2026. aastast on plaanis on kärpida EL-i määruse alusel vabatahtlike näitajate kogumist.

Uuringu „Infotehnoloogia ettevõttes“ valimis sisaldasid EL määruises mittekajastuvad tegevusalad: põllumajandus, mäetööstus, finants- ja kindlustus, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, kunst ja vaba aeg. Valimi osas oli täiendavate tegevusalade maht ca 400 ettevõtet. Statistikaamet täpsustas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ja Justiits- ja Digiministeeriumiga, et enam sellist infot ei vajata ja seega amet seda ka enam ei avalda.

Hinnastatistika

Käesoleva seletuskirja koostamise ajal on Statistikaamet analüüsimas, kas 2026. jaanuarist saab tarbijahinnaindeksi koostamisel võtta kasutusele poekettide müügiandmed traditsioonilise hinnakorje asemel. See puudutab kaubagruppe COICOP 01 (toit ja mittealkohoolsed joogid) ja 02 (alkohoolsed joogid ja tubakas). Sellise muudatuse eesmärk on parandada indeksi täpsust ja kvaliteeti, sealhulgas võtta arvesse näiteks kliendikaardisoodustused, mida traditsioonilise hinnakorje juures ei arvestata.

Samuti on Statistikaamet viimas läbi analüüsi, mille tulemusena selgub, kas saame 2026. aastal tarbijahinnaindeksi elektri komponendi koostamisel võtta kasutusele detailsed elektripakettide andmed. Õigeaegsete detailandmete kasutamine muudab indeksi kvaliteetsemaks. Uue meetodi

kasutusele võtmise kuul võib tekkida vajadus viia sisse elektri hinnaindeksi ja tarbijahinnaindeksi tasemekorrektsoon.

Ettevõtlusstatistika

Seoses ettevõtlusstatistika uue raammäärusega on statistikaasutustele lisandunud nõue toota statistikat ka Euroopa Liidu riikides tegutsevate tüarettevõtete kohta. Seega alates 2024. aasta kohta andmete kogumisel hakkab amet koguma andmeid ka nendelt ettevõtetelt, millel on tüarettevõtteid Euroopa Liidu riikides, v.a Lätis, Leedus ja Soomes, kellega on ametil sõlmitud andmevahetuslepingud.

Statistikaamet on alustanud ka ettevõtte kompleksse majandusaasta aruande küsimustiku (EKOMAR) üle viimist andmepõhisele aruandlusele (andmete edastamine otse ettevõtete majandustarkvara kaudu).

Finantsvahenduse statistikas puudutavad metoodilised muudatused kalendriaasta profiili kasutuselevõttu Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori L tegevusalade (finants- ja kindlustustegevus) 2023. aruandeaasta kohta. Ülejäänud tegevusalade puhul on kalendriaasta profiil kasutusel alates 2021. aastast.

Alates 2025. aruandeaastast, mille andmeid kogutakse 2026. aastal, võetakse kasutusele majandusaasta aruanded finantsvahenduse aastase küsimustikuga kogumise asemel. Finantsvahenduse aastase küsimustikuga koguti materiaalse-, immateriaalse varade ja kinnisvarainvesteeringute andmeid. Kasumiaruande, bilansi, investeeringute ja finantstulude/-kulude näitajaid küsitakse endistviisi edasi finantsvahenduse kvartaalse küsimustikuga.

2.1.3. Rahvastik

Rahvastikuvaldkonna tööd on koondatud üheks statistikatööks eeldatava maksumusega 442 tuhat eurot. Tsüklilisi töid 2026. aastal ei ole.

Kinnitamisel on uus rahvastikustatistika määrus, mis rakendub tõenäoliselt alates 1. jaanuarist 2028. Sellega seoses valmistab Statistikaamet aastatel 2024–2026 Eurostati toetuse raames ette uue määruse nõuete täitmist. Vaja on täiendada residentsuse indeksi metoodika raportit ja esialgset statistikat ning töötada välja iga-aastaselt avaldatav ruutkaardi andmete väljund.

Alates 2026. aastast lisandub statistika laste arvu kohta: laste arv emadel koos rahvuse ja hariduse lõigetega ning laste arv isadel.

2.1.4. Sotsiaalelu

Kokku tehakse 4 statistikatööd eeldatava maksumusega 3,98 mln eurot. Sotsiaalstatistika alla on liigitatud varem majandusstatistika koosseisus olnud töötasude ja töajookulude ning vabade ametikohtade ja töajooku liikumise statistikatööd, et tagada tööelu statistika terviklikkus.

Sotsiaalstatistika

2026. aastal muutub seoses hoolekandeaastuse seaduse muudatustega veidi hoolekandestatistika. Statistikaametile esitatakse selles osas koondandmed.

Tööandja kulutustes töötajatele vähendab amet avaldatavat statistikat andmete võrra, mis ei ole leidnud tarbijate poolt kasutust. Samuti teeb amet mõned metoodilised muudatused töajooku-uuringu statistikas, sealhulgas eemaldab sealt avaliku sektori hõive andmed. Andmepõhise aruandluse projekti käigus on välja töötatud lahendus andmete automaatseks edastamiseks. Statistikaamet otsib koostöös Maksu- ja Tolliametiga lahendust küsimustikega 'Palk ja töajood' ning 'Tööandja kulutused töötajatele' tekitatud halduskoormuse vähendamiseks.

Riikliku statistika programmi lisatakse teaduskeskuste ja ekspositsioonide statistika, mis on täiendus juba seni avaldatud muuseumide statistikale. 2023. aastal täpsustati muuseumi määratlust ning osa

asutusi muutusid teaduskeskuseks või ekspositsiooniks, andmekogumise valimisse lisandus ka varem sinna mitte kuulunud asutusi.

Haridusstatistika

Huvihariduse kajastamine programmilise statistika raames lõpetatakse, kuna vastavad andmed on tarbijale kättesaadavad ka mujalt. Küll aga jätkatakse huvihariduse andmete kogumist tellimustööde jaoks.

Tuginedes 2024. aastal Haridus- ja Teadusministeeriumiga kokkulepitud visioonile, on 2026. aastal olulised muudatused tasemehariduse väljundnäitajates: senisest 55 avaldatud andmetabelist 36 lõpetatakse, eelnevate kombineerimiseks ja parendamiseks luuakse 6 uut tabelit ning täiendatakse olemasolevaid.

Seoses uue alusharidusseaduse jõustumisega 2025. aastal on vajalikud meetodikamuudatused hariduskulutuste statistikas. 2026. aastal toimuvad töö ettevalmistused, võimalik on valimi laienemine, et kajastada ka lastehoidude kulutusi.

Tsüklilisi töid on kolm:

1. 2026. aastal viib Statistikaamet läbi ulatusliku leibkonna eelarve uuringu, mis on üheks aluseks näiteks tarbijahinnaindeksi ja sisemajanduse koguprodukti arvutamisele. Leibkonna eelarve uuring selgitab välja, millised on Eesti leibkondade kulutused ja eelarve ning annab teavet leibkonnaliikmete demograafiliste ja sotsiaalsete näitajate, leibkondade koosseisu, elamistingimuste ja püsikaupade kohta. Erinevalt eelnevatest kordadest on leibkonna eelarve uuring esmakordselt kohustuslik tulenevalt muudatustest sotsiaalstatistika raammääruses (EL) 2019/1700, mistõttu sel korral kogutakse vaid EL-i pool nõutud andmeid. Mahukas uuring algab 2025. aasta lõpus ja selle tulemused avaldatakse 2027. aastal.
2. 2026. aastal viiakse läbi iga 3 aasta tagant toimuv kultuuris osalemise uuring, mis on ühtlasi Eesti ainus suur kultuuriuuring. Kultuuris osalemise uuringuga kogutakse infot Eesti inimeste kultuurihuvi, -tarbimise ja -harrastuste kohta. Uuringu eesmärk on saada objektiivset statistikat kultuuripoliitiliste eesmärkide seadmiseks kultuurivaldkondades.
3. 2026. aastal kogutakse andmeid ka 5-aastase sammuga toimivas statistikatöös, mis uurib täiskasvanute koolitust ettevõtetes. Uuringu tulemused avaldatakse aastal 2027.

2.1.5. Eri valdkondade statistika

Eri valdkondade statistika alla kuulub statistika, mis hõlmab nii keskkonna-, majandus-, sotsiaalelu kui rahvastikuvaldkondade kohta käivaid näitajaid. 2026. aastal avaldatakse selle statistikatöö koosseisus säästva arengu, Eesti 2035 strateegia ja ühiskondliku lõimumisega seotud näitajad kogumaksumusega 85 tuhat eurot.

2.2. Andmehalduse korraldamine, klassifikaatorite süsteemi juhtimine ja statistilised registrid

Alates 2023. aastast ei käsitleta andmehalduse ja klassifikaatorite süsteemi juhtimist enam riikliku statistika programmis eraldi statistikatöona, kuna nende tegevuste ulatus on laiem kui üksnes riikliku statistika toetamine. Tegemist on horisontaalse ülesandega, mille eesmärk on toetada kogu avaliku sektori andmepõhist toimimist, sealhulgas andmete kvaliteedi, taaskasutatavuse ja standardiseerituse tagamist.

Statistikaametil on seadusest tulenev roll riigi andmehalduse koordineerimisel ning klassifikaatorite süsteemi juhtimisel. Need tegevused on keskse tähtsusega, et tagada andmete ühtne tõlgendamine, ristkasutatavus ja kvaliteet nii riigisiseste kui ka rahvusvaheliste andmevahetuste kontekstis. Samuti on need aluseks andmepõhiste avalike teenuste arendamisele.

Kuigi Statistikaametile on ajutiselt eraldatud vahendid Eesti taastekava (RRF) kaudu digiriigi komponendi raames, lõpeb see rahastus 2026. aasta märtsis. Pärast seda tuleb tagada tegevuste jätkusuutlik rahastamine riigieelarvest. Ilma püsiva rahastuseta on ohus andmehalduse süsteemide arendamine ja toimimine, mis omakorda mõjutab negatiivselt nii statistikatootmist kui ka laiemalt avaliku sektori andmepõhist juhtimist. Korrastatud ja riskasutatavad andmed on aluseks ka tehisintellekti laiemale kasutusele avalikus ja erasektoris.

Statistiliste registrite haldamise ja arendamisega seotud tegevused on alates 2022. aastast integreeritud neid andmeallikana kasutavate põhistatistikatööde koosseisu ja neid ei kajastata neid enam eraldi töödena riikliku statistika programmis.

3. Eelnõu mõjud

Eelnõu vastuvõtmine võimaldab tagada riikliku statistika tootmise ja arendamise jätkusuutlikkuse, mis on hädavajalik tõenduspõhiste juhtimisotsuste tegemiseks ning Eesti majandus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika kujundamiseks. Piisava rahastuse puudumisel on ohus mitmete rahvusvaheliste kohustuste täitmine ning usaldusväärsete võtmenäitajate – nagu sisemajanduse koguprodukt (SKP), tarbijahinnaindeks (THI), tööhõive ja sotsiaalse heaolu näitajad – regulaarne ja kvaliteetne tootmine. Samuti võib rahapuudus takistada meetodiliste ja tehnoloogiliste uuenduste elluviimist, mis on vajalikud statistika ajakohasuse ja võrreldavuse tagamiseks.

4. Eelnõu rakendamiseks vajalikud kulutused

Statistikatööde loetelus on 2026. aastal 18 statistikatööd ning nende tegemiseks on 2026. aastal riigieelarvesse planeeritud 14,5 mln eurot.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Korralduse eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks kõikidele ministriumidele, Riigikantseleile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule.